

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Vita Et Institutio S. Ignatii Societatis Iesv Fvndatoris. Libri Qvinque

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1665

LVII. Adolescens à dæmone cui se tradiderat liberatur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10840

mirè pius, audita medicorum sententia, ad superioris medici tribunal pro-
tuoat, eius præsidium implorat, post quæ in somnum lapsus, tamdiu pla-
cide quiescit, dum ingenti splendore excitatur, & Anna Blanca! inquit,
(erat hæc eius vxor) vidēsne hanc lucem, & in ea S. Ignatium qui mihi
salutem attulit? Ac visum quidem mulier non vidit, sed eius illico fructu
gausa est; surgens enim maritus, seque nullo iuuante vestibus induens
in Societatis templum festinauit gratiarum officio pro vita, & valetudine
functurus.

Michaëlem Ludouicum nobilem germanum miserat parens in Lotarin-
giam, vt Gallicam linguam in aula Ducis disceret. At enim iuuenis
præter linguam, mores didicit parum sanos, inter quos ludendi vacors, &
impotens libido panè illi exitio fuit. Amissis enim foliorum ludo qua-
cumque habebat pecuniis, solusque secum iacturam suam dolens, versa-
bat animo si dæmon pro fictis, vt vulgo facere dicebatur, veros sibi ac
notæ optimæ nummos daret, nullam se ab eo conditionem reiecturum.
Hæc mente conceperat tantum, cum ei extemplo se sistit æquæuus iuue-
nis, præstanti gratæque specie, & cultu nobili; cuius tamen et si elegantis,
multumque vrbani aspectu inhorruit, suspicatus haud falsò hunc esse dæ-
monem; at is ei arridens, & humerum palpans, homo nihili, ait, quid
tute hic metuis? tibine adeò insulsus videor, & ore deformis, vt fastidio
sim. Age modo, vide *As* tantum argentum an velis? Familiari hoc affa-
tu factus audacior infelix, argentum? inquit, verum cuiusmodi? adulteri-
num, vmbatile, meo nobilis sumptui indecorum? per bonum dico, subin-
fert dæmon, sincerum, ac probatum. At scin qua copia? quanta tibi lu-
bitum fuerit. En, & manum pecunia onerans, vide, examina, vt ere ac si
qualem tibi ego illam præsto probaueris, redi vt de cætero condicamus.
Hæc instructus pecunia, sodales reuisit ludo adhuc immerfos, ludum in-
staurat, iacturam refarcit quam fecerat, nummis omnes exhaurit, redit-
que alacer quo illum hostis opperiebatur, qui obuiam misero procedens
sumne, inquit, iam verax, an non? nummi ecquid veri ac boni? imò
optimi ait adolescens. Alterum tantum vtinam habeam: alterum tantum?
dic sodes, velim, in promptu fuerit; subdit dæmon. Sed tu mihi vicissim
quid dabis? Excusanti egestatem in præsens Michaëli; deest tibi, vrget ca-
codæmon aliquid sanguinis? non potes mihi quatuor stillas dare? pre-
hensaque eius læua nullo sensu doloris, visus est musculum brachio exi-
mere, & inde guttas sanguinis aliquot putamine glandis excipere, porre-
ctaque carta, & calamo, scribe, ait, dictatque caracteres omnino decem,
quorum in huius miraculi tabulis formam vidi, suntque maximam partem
græci, sed nullum quod quidem significet vocabulum componunt. Multo
vero plures iussit altera in carta scribere prioribus similes. Post hoc, tua
esto, inquit, hæc cartula, camque inseruit vulneri ex quo seu duxerat, seu
visus erat musculum ducere, idque momento ita copulauit, vt vna eius
appareret cicatrix. Pergensque porro. Vi huius cartulæ, quæcumque ait

LVII.

*Adolescens à
dæmone cui
se tradiderat
liberatur.*

opraueris, à me feres, quodcumque iusseris impetratum, & factum putabis, idque per solidos septem annos, quibus expletis meus futurus es, id enim hac altera in carta quam penes me seruo, tuo chirapho promittis, placetne tibi conditio? ad hæc altum suspirans inconsultissimus iuuenis, assensit nihilominus, móxque dæmon eius se oculis abstulit. Postridie tamen, bene matutinus, ad eum reuertit, suavitque quarundam precularum quas consueuerat recitare, deinceps morem omitteret, pios quoque ex eo libellos quibus vsus fuerat emunxit, vt possimus, aiens, frequentius inuicem, maiori consensu, & alacrius agere. Exin vaferrimus adolescenti diu noctu adesse, famulari qualibet specie, quacumque in re voluisset, docere illum maximè curiosa, sed nunquam non pessima, nouos illi quotidie flagitiorum modos, ac figuras describere. Iamque conditi septennis bona pars fluxerat, attigeratque ætatis vigesimum, cum domum à patre reuocatur, expectante ab aula filium liberaliter institutum, nec generi suo indecorem. At heu! nihil eo turpius, nihil profligatius, pauci menses tempori deerant quo se dæmoni manciparat, & quâ eius impulsu, quâ detestabilis conscientia furis se ipse desperans, cœpit absfona quæuis, & alienissima tentare, sed semper sceleratissima: nam parentem vtrumque venæno petiit; igne castrum paternum; et si neutrum Deus licere dæmoni voluit, à quo ille magicum puluerem ad hoc acceperat; vt nec miserum fuit manus sibi videntas inferre, bis enim laxata in pectus catapultæ, ignis vltra fomitem non iuit. Quæ postrema hominis rabies, calamitatis execrandæ quam mente premebat, inditium fecit: sororibus si quidem furioso adstantibus, ne idem tertio in se nefas tentaret; alteraque earum rogante cum lacrymis, vnde illi tam demens, & abominandum consilium? quive illius aut mœror, aut timor tantus, cui non posset nisi morte occurrere? breui fore respondit quod tunc confectum voluerat; non esse penes se, vt secus faceret, aut secus viueret. Quibus mater summatim acceptis, rescire ex eo particulatim singula voluit, nec sine deliquio animi audiuit. Sed cum esset Suuefeldianæ hereseos, induissetque in eam filium, eius magis lamentabatur vicem, quam vera remedia requirebat, donec die quodam vidit coram, illum à dæmone corripit, retortoque in tergum corpore, in glomum reuolui, vt medium rumperet, accurrensque tunc Deo commendauit, tandem vero coacta religiosi hominibus curandum tradidit, quorum ille fastidio nauseam simulans, breui Eistadium aufugit, sceleratius quàm ante victurus. Verum à germano Herbipolensi canonico retractus, tutoque vinculis adstrictus, Molshemium ducitur, committiturque Societatis patribus, omni ope iuuandus, quam tunc illic S. Ignatius se liberaliter impertiri multis prodigiis testabatur. Quare hinc cruenta bestia prospectans, dolensque prædam sibi è faucibus abstrahi, dici non potest, quot minis, quot ludis, quanto terrore, & artibus, eam asserere contendit: incurfabat iuuenem leoni nigro nunc similis, nunc alijs feris, tanquam in frustra discerpturus; quibus

quibus perterrefactus, & vociferans miser in patrum brachia procurrebat; ac licet præter illum nemo spectra hæc cerneret, quandoque tamen rugitus, ac fremitus dæmonis etiam alios percellerat. Curationi fecit initium totius vitæ confessio seria, cui apparandæ præmissæ sunt aliquot ex primis Exercitiorum meditationes: sed malignus hostis à patribus, & iis quæcumque suggerent, tam auersum adolescenti animum iniecit, vt eorum conspectum pro supplicio odisset; ac si mentem interdum applicaret meditationi, occinebat in aurem continuo dæmon ne se iis cogitationibus maceraret. Forma demum syluestris hominis pilosa reuersus, perpulit aliud syngraphum fingere priori conuento geminum, & in obuium locum proficere, vt eo facile inuento, restitutum à dæmone, verum syngraphum putaretur, & pacta pro irritis dissoluta, liberque in posterum amitteretur à patribus. Subodoratus dolum famulus qui perpetuo lateri hærebat, Rectorem monuit, & acri obiurgatione, adolescentem Rector ita confirmauit, vt confessionem denique integrè pararet, ac rite obiret, at quanto suo cum sudore: ad vsque subinde interclusi animi defectum, ob simulacra formidabilia, & insultus feros, quibus illum exagitabat dæmon: sed iteratis crebro exorcismis, aqua lustrali, & feruidis ad Deum precibus, confessioni finem qui optabatur imposuit, ex quo mirificè reflectus, magnos sibi animos addi sensit ad impugnationes dæmonis frangendas. Inde in sacello S. Ignatij, imploratòque illius auxilio execrationes sacræ instituuntur in dæmonem, vt adigeretur insertum manui detrahere syngraphum, & alterum quod sibi retinuerat reddere. Ad hoc dies dictus Octobris duodecimus, ad quem se iuuenis cum spontaneis pœnis, cilio, flagellatione, inedia armasset; Rector de S. Ignatio sacrum fecit; iuuenis testibus externorū, & Patrum plurimis, Catholicam fidem sanctè professus est; eiurauitque pactum omne cum dæmone initum, ac vtrumque sua scriptum manu Rectori tradidit, à quo altari impositum, Deoq̃ oblatum. Post hæc sacra hostia confirmatus, horrendum in modum expauit, & consternatus, ac tremens, proclamauit, duos sibi terribiles hinc inde ad latera dæmones adstare. Corroboratus aduersus hunc metum, peractaque re sacra liberatus est à portentoso illo spectro abactis ab eo dæmonibus repetitione exorcismi, & S. Ignatij inuocatione, qui lectus potissimum fuerat ad vindicandam suo præsidio miseri iuuenis libertatem. Spectri porro quo exterritus est figura hæc erat: stabant vtriusque ad latus altaris duo specie caprorum ingentium dæmones, in posteriores arrecti pedes, anterioribus quisque inter vngulas, vnum tenebat ex syngraphis, quæ sacra imprecatione repræsentare cogebantur: iis ergo in fugam compulsis, cum eæ cartulæ quærentur, ecce tibi ad pedes exorcistæ breuior illa comparuit, quam iuuenis manui inditam diximus, cuius agnitu lacrymans, & eolatio quo laquam intuens, vnde sine sensu reuulsa fuerat, animaduertit illam quæ ab initio hæserat productiorem cicatricem sic euanuisse, vix vt eius exile vestigium cerneretur. Supererat alia necessariò dæmoni extor-

quenda,

quenda, instaurantur quæcumque ad recipiendam priorem adhibita fuerant pœnæ, professio fidei, eiuratio dæmonis, exorcismi, S. Ignatij merita, & votium de illo sacrum, ac diuini epuli sumptio, sub quæ grandis ciconiæ deformi corpore adest dæmon, minore tunc inuenis iam diuinitus confirmati, quam exorcistæ spectantis metu. Syngraphum alterum rostro bestia sustinebat, quod precibus ad S. Ignatium ardentem, & crebro iteratis, velut sibi excidere passa est, statimque conspici desuit. Curiosius humidi frustra quæsitum in altari tandem comparuit, eo ipso loco vbi eiurantis dæmonem iuuenis, chitographum fuerat à Sacerdote repositum. Hinc Deo, Ecclesiæ, ac sibi redditus adolescens, suæ post Deum libertatis S. Ignatio debitor, Christianè deinceps vitam instituit.

LVIII.

*Certo exitio
à S. Ignatio
apparente
ereptus.*

Noctu cælo pluuio, & obscuro Ioannes Luzzanus Olbesiensis plaustrum uehebatur, cum aliquot itineris sociis, veneratque ad locum, Turriculæ nomine, præcipitem, & angustum. Quare deflectens in prærupta plaustrum, ruinam traxit in subiectum solum altitudine hominum trium. Ioannes cadens exclamauit; ades S. Ignati! Quod autem solutum allisu uehementi plaustrum Ioannem operiret, obrutum comites putarunt, accurreruntque ad illum inde extrahendum, sed præter improuisum metum, nihil ei acciderat; nam quem in auxilium vocarat, adstiterat iuuantis habitu, atque ipsas quoque in heri gratiam seruarat mulas.

LIX.

*In partu pe-
riculoso pra-
sidium.*

Fuit Victoria Delphina Laurentij Altierij nobilissimi Romani coniux: ad hanc partui vicinam anno huius sæculi tertio vocatus est è nostris Sacerdos, confessionem auditorus, & adfuturus morienti, nam defectiones animi crebræ, suspiciosi anhelitus, & profluvia sanguinis immodica, mortem instare nunciabant. Perfunctus officio confessarius, imaginem illi S. Ignatij protulit adhortans plurimum, ad salutem ab eo certa cum fiducia sperandam: illa imagine reuerenter accepta Sancto Ignatio vicem suam ex totis præcordiis commendat. Sacerdos ruaritum afflictissimum consolatur, qui eo auctore vouet de sepulchro S. Ignatij ter pie adeundo, Eucharistia sumenda, religioso donario affigendo; quod votum ægrota ratum etiam habuit; Pergabant interea defectiones cordis, virium, sanguinis etiam ad triginta libras, credebaturque obitus imminere, at confidentior affirmabat confessarius, rem propterea in extrema deduci, vt esset miraculi euidencia clarior. Nec vero illum fefellit opinio; dum enim nostri ex veteribus erga nos domus illustrissimæ meritis, ægrotantis periculo solliciti S. Ignatio supplicant, sensim illam inuadit partus dolor, cessant animæ deliquia, vires instaurantur, intra horæ dimidium, partum edit solito grandiosem, & mortuum, sed viuorum more præmisso capite effusum; & contra quam virium, & sanguinis ferebat iactura, hoc vno se ex partu ægrota robustior & expeditior, quam ex vilo antea recepit: quod miraculo factum qui iacentem curarant testati sunt medici Marsilius Cagnatus, & Angelus Victorius. Ipsa virtutis tota Roma perspectæ, multas deinceps vitæ horas, quam S. Ignatio acceptam ferebat, ad eius sepulchrum quotidie orando expendit. Mariam